

Η Γ Μ Σ Ω

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΦΥΛΛΟ
ΕΧΟΥΝ ΠΟΙΗΜΑΤΑ:

Ζ. Α. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ
Ν. Α. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ
SIEGFRIED
Ν. ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ
ΛΟΕΓΓΡΙΝ
ΑΡΙΣΤΟΣ ΚΑΜΠΑΝΗΣ
ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ
ΤΩΝΗΣ ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ
ΜΗΤΣΗΣ ΚΑΛΑΜΑΣ
Ν. ΧΑΝΤΖΑΡΑΣ
Κ. Ι. ΒΑΡΝΑΛΗΣ

ΠΡΩΤΗ ΧΡΟΝΙΑ

ΑΘΗΝΑ ΤΡΥΓΗΤΗΣ 1907

Η Γ Η Σ Ω

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ίδρυμένη από τους: Κ. Βάρναλη, Μήτση Καλαμά, Ν. Καρβούνη, Α. Κουμαριανό,
Ν. Α. Λαπαθιώτη, Α. Κ. Παλαμά, Γ. Ν. Πολίτη, Φ. Ν. Πολίτη, Ρώμο Φάλαρα,
Ν. Χαντζάρα.

Ἡ συνδρομὴ προπληρώνεται καὶ εἶναι 5 δρ. ἢ 5 φρ. χρ. τὴ χρονιά. Στέλνεται (καθὼς
καὶ κάθε ἄλλο γράμμα) στὴ Σύνταξί τῆς Ἑφησώδης, Ἀθήνα. Ἡ Ἑφησώ
πυλίνεται 50 λ. στὰ βιβλιοπωλεῖα Ἐλευθερουδάκη, Ἑστίας, Μπέκ, Σακέτου.

ΠΡΩΤΗ ΧΡΟΝΙΑ

ΑΘΗΝΑ, ΤΡΥΓΗΤΗΣ 1907

ΑΡΙΘΜΟΣ 5

ΜΗΝΥΜΑ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ

Στὸν κ. Ἀλ. Μαυρουδῆ.

Ὅταν περάσεις, ἀνοιξή, καὶ τοὺς χυμούς ταράξεις
Τῆς γῆς, καὶ βγοῦν οἱ τόσοι ἀνθοὶ γεμάτοι καλωσύνη,
Μὴν ἔρθεις πάλι στὴ φτωχὴ καρδιά μου καὶ προστάξεις
Γιὰ νὰ σοῦ δώσῃ τὸν ἀνθὸ ποῦ σοῦ χρωστάει κ' ἐκείνη.

Σὲ χελιδόνι μὴν εἰπῆς ποτὲ νάρθει νὰ γύρει
Τὸν ἐρχομό σου νὰ μοῦ εἰπῇ τραλλὰ στὸ παραθύρι
Κρατώντας κάποιον φούγανον καὶ τὸν ψαλμὸ στὸ στόμα...
Δὲ θὰ σὲ νοιώσω! Ἀνάθιστο καὶ ἀχάριστο εἶμαι χόμα.

Ξέρω ποῦ ἀγγίζεις τὴ βαθειὰ ψυχὴ καὶ τῶν ἀψύχων
Κι' ὅσοι δὲ φαίνονται παλμοί, γίνονται ἀνθοὶ καὶ βγαίνουν
Ἀνθία σοῦ δίνουν οἱ πληγῆς σακατεμένον τοίχων,
Χλόη βγάζουν τὰ χαλάσματα, κι' οἱ πέτρες ἀνασαίνουν.

Ξέρω ποῦ θὰ μεθᾶ ἡ ζωὴ καὶ τοῦτον τὸν Ἀπρίλη
— Πλάσμα κανένα τὴ βαθειὰ χαρὰ του δὲ θὰ κρύψει —
Μὰ μὴ ζητήσης τῆς βαθειᾶς καρδιάς μου νὰ σοῦ στείλῃ
Τὸ τραγουδάκι ποῦ ἠθελες καὶ τῆς τὸ πῆρε ἡ θλίψη...

ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΕΣ

(Γιά ένα παρθενικό παιδί που
πήγε και σκοτώθηκε στη Μακεδονία.)

Τὰ περιστέρια ἓνα πρωὶ δὲν εἶχανε χαρά.

Ἦταν στὴ στέγη ἐνὸς σπιτιοῦ καὶ κλαίγανε

Καὶ σὺ διαβάτη λέγανε:

«— Ἀλλοίμονο ποῦ χάσαμε δυὸ ἀνήσυχα φτερά!

Νὰ μὴν τὰ πήρε ὁ ἄνεμος; Μὴν ξεποσταίνουν κάπου;

Μὴν ἔπεσαν στὴ γῆ;

Τ' ἀδέρφι μας δὲ φαίνεται, καὶ τώρα πῶς νὰ πᾶμε

Ἀσπρο καράβι, ὅλα μαζί, στὸν ἀέρα τῆς αὐγῆς;»

Κ' ἓνας μικρὸς κορυδαλὸς τραγούδησε ἀπ' τὸ ὕψος:

«— Νὰ μὴν τὸ περιμένετε, τί δὲ θὰ ξαναρθεῖ.

Πολὺν καιρὸν ἐξάρηκεν ἀξένοιαστο μαζί σας,

Μὰ ἦρθεν ἡ ὥρα τῆς ὀργῆς, ἡ ὥρα νὰ ὑψωθεῖ.

Περιστερὰκι μιὰ βραδιά κοιμήθηκε αὐτοῦ κάτω,

Καὶ τὴν αὐγὴν ἐξύπνησεν αὐτός.

Ἔχετε γειά! Ἔχετε γειά! Πῆγε ψηλὰ κ' εὐφραίνει

Τὰ ματωμένα του φτερὰ στὴ βούση τοῦ φωτός.»

Ζ. Α. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ

Κι' ἀφοῦ τὸ κάστρο τ' ἄπαρτο τ' ἄρπαξε ἡ Λησμονιά

Κι' ὀλόγυρά της ἐπνίξε μαύρη σιωπὴ τὸν ἦχο,

Στὸν ἄδειο πύργο φώλιασε γιὰ πάντα ἡ σκοτεινιά

Κ' ἡ γλὴ τῆς μούχλας ἔντυσε τὸ ἁγισμένο τοῖχο.

Ποτὲ μὲ τέτοιαν ἄτιμην ὀχτρὸς παλληκαριά

Τὸ κάστρο δὲν τὸ χτύπησεν, ἔτσι ποὺ τὸ ρημάζει

Σιγά, ὀλοένα ἡ Λησμονιά, ἔτσι ποὺ ἀργὰ κ' ἀργὰ

Κουρσεύει καὶ σκορπολογᾷ, γκρεμίζει καὶ σωριάζει.

Μά, ὦ μάννα Ἑλλάδα, ἐκεῖ ψηλά, θαμπά, τὸ δειλινό,
Σκυφτή, μὲς στὰ χαλάσματα μονάχη σου γυρίζεις,
Τὸ φόρεμά σου — φόρεμα ἀπὸ φλόγες καὶ καπνὸ —
Κι' ἀργοπερνᾷς σὰ νὰ βλογᾷς καὶ σὰ νὰ θυματίζῃς.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ

ΤΡΕΛΛΕΣ ΝΥΧΤΩΔΙΕΣ...

I

Σ' ἐνὸς Ὀνειρίου τὴν ὀλόλευκη ἀγκαλιά

Θὰ κοιμηθῶ...

Δὲ θάλλῃ κῦμα, φλοῖσβο, ἀκρογιαλιά,

Οὔτε βυθό!

Καὶ θὰ μὲ θάβῃ ὀλόλευκη σιγή,

Σιγὴ λευκή,

Καὶ δὲ θὰ φτάνουν κάτω ἀπὸ τὴ γῆ

Λυγμοὶ ὥς ἐκεῖ...

Καὶ τὴν ψυχούλα μου τὴν ἄδολη καὶ ἀγνή,

Τὴν παιδικίσια,

Δὲ θὰ τὴν πνίξουν τάφοι σκοτεινοὶ

Καὶ κυπαρίσσια...

Φοβᾶται τὰ σκοτάδια... Εἶναι δειλὴ,

Μικρὴ, ἀλαφρὴ:

Ἐνὸς Ὀνειρίου θὰ τὴν πνίξουν ἀπαλοί,

Ῥόδινοι ἀφροί!

Καὶ θὰ τὴ θάβῃ ὀλόλευκη σιγή,

Σιγὴ λευκή,

Καὶ δὲ θὰ φτάνουν κάτω ἀπὸ τὴ γῆ

Λυγμοὶ ὥς ἐκεῖ...

9/7/907.

II

... Ἄπ' τοὺς λυγμοὺς καὶ ἀπ' τὰ χαμόγελα
 ὦ! πόσο, πόσο ἔχω ἀπαυδήσει!
 Ἐπόθησα μὲς στὰ τριαντάφυλλα
 Νὰ ξεψυχήσω σὰν τὴ δύση...

Μιὰ νύχτα στὶς δροσοσταλίδες τοὺς
 Ἐκρύφτηκα, μὲ τὸ φεγγάρι,
 Νὰ γελασθῇ τὸ ῥοδοχάραμα
 Καὶ σταγονούλα νὰ μὲ πάρῃ!

ὦ! πόσο ἐπόνεσα καὶ ἀπόκαμα
 Στοῦ κόσμου αὐτοῦ τὴ μαύρη πλήξη!
 ... Προσμένω νάρθη ἀπαλοφύσημα
 Μὲ τὶς δροσιὲς νὰ μὲ ρουφήξῃ...

— ὦ! Τὸ χρυσὸ τὸ γλυκοχάραμα
 Στὶς ματωμένες ῥάχες νά το!
 ... Ὅλες οἱ στάλες ἐφτεροῦγισαν,
 Μονάχα ἐγὼ ξυπνῶ ἐδῶ κάτω...

11/6/907

ΝΑΠΟΛΕΩΝ Α. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Καμμιά φορὰ μὲ πιάνουνε τὰ νεῦρα μου,
 Ποὺ δὲν κυτᾶς πόσο πονεῖ ἡ καρδιά μου.
 Νὰ σοῦ γυρίσω μοῦρχειται τὶς πλάτες μου,
 Νὰ φύγω καὶ νὰ σύρω στὴ δουλειά μου.

Μὰ τότε γέρνεις ἥσυχα καὶ μὲ θεωρεῖς
 Μὲ τὰ ματάκια σου τ' ἀγαπημένα.
 Τί νὰ σοῦ κάνω ὁ δόλιος! Ποὺ νὰ πάρ' ἡ εὐκή!
 Ἐχουνε τόση γλύκα τὰ καταραμένα!

Εἶδες πῶς πικροκλαίει τὸ κῦμα, ἀγάπη μου,
 Καὶ πῶς βογγάει στὸ πέλαο κι' ὀλολύζει
 Κ' ὑψώνεται γιὰ ν' ἀνασάνῃ κ' ἔπειτα
 Ξανακυλάει καὶ τοὺς λυγμούς του ἀρχίζει

Καὶ χύνεται πρὸς τὴ στεριά σὰν ὄνειρο,
 Στὴν ἄμμο νὰ σβηστῇ τὴν ἀπλωμένη;
 Ἔτσι εἶν' κι' ὁ πόνος μου! Μακριὰ σου ὑψώνεται
 Κι' ὅταν ἐρθῶ στὰ πόδια σου, πεθαίνει!

SIEGFRIED

“ΕΥΘΑΝΑΣΙΑ,”

Στὰ χρυσωμένα σύννεφα τῆς Δύσης
 Βασιλικὸ ἐθεμέλιωσα παλάτι
 Κ' ἐστόλισα παρθενικὸ κρεβάτι
 Μὲ κρίνα καὶ μὲ φούλια — ὦ! μὴν ἀγῆσης!

Ἔλα μ' ἐμὲ νὰ γλυκοτραγουδήσης
 Ψηλά, στὰ αἰθέρια σμαραγδένια πλάτη;
 Ἔλα μὲ τὴ λαλιά σου τὴ δροσάτη
 Τὰ οὐράνια παραμῦθια νὰ ξυπνήσης...

Ξεφάντωμα ἔχει ἀπόψε τὸ φεγγάρι...
 Θὰ πιοῦμε ἀπ' τὴ γλαρὴ φεγγοβολή του
 Κ' ὕπνος γλυκὸς τῆς μέθης θὰ μᾶς πάρῃ.

Καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Τραγουδιοῦ μὲ τὸ βιολί του
 Σὰν σὲ ὄνειρο θάρρῃ νὰ μᾶς γητέψῃ
 Καὶ τὴν πνοή μας ἀνοιῶθα νὰ κλέψῃ.

1907.

ΔΥΣΗ

Ξεπλέκει ή Δύση τὰ χρυσὰ μαλλιά της
Καί ἀπλώνει τὴν δλόφεγγη πορφύρα
Καί τοῦ μυστήριου παίζοντας τὴ λύρα
Τὰ δνειράτα πετοῦν στὴν ἀγκαλιά της.

Τριαντάφυλλων σκορπάει δλόγυρά της
Μεθυστική, λαμπρόχρωμη πλημμύρα...
Πόθοι γαλαῖσιοι τὰ βουνὰ... Τὴ θύρα
Τῶν ξεχασμένων ἀνοίξε ή ματιά της.

Στὸ πέλαγο τὸ νυσταγμένο πέρα
Βουλιάζουν ἥσκιοι ἀμύλητοι, θλιμμένοι,
Κ' ἕνας παλμὸς πεθαίνει στὸν ἀθέρα.

Κ' ἐγὼ μὲς στὰ ῥοδόφυλλα θὰ γείρω
Νὰ κοιμηθῇ ή καρδιά μου ή πονεμένη
Μὲ τὸ στερνὸ τὸ φῶς ποὺ σβεῖ τριγύρω.

1907.

ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ

* Ἦρθα σ' ἐσᾶς, πρωτόβγαλτα χρυσάνθεμα,
Τὸν πόνο τῆς καρδιάς μου νὰ σταλάξω
Κι' ἀπ' τὴ φουρτούνα ποὺ βογγάει στὰ στήθη μου
Πνιγμένος, θλιβερὰ ν' ἀναστενάξω...

Μοῦ ἦταν γραφτό, γλυκόχρωμα ἀδερφάκια μου,
Μὲ δάκρυα, ἀντὶς γιὰ δρόσο, νὰ σᾶς βρέξω,
Καὶ τοῦ ἔρωτά μου τοῦ ξανθοῦ ποὺ ἐσβήστηκε
Στεφάνι νεκρικὸ μ' ἐσᾶς νὰ πλέξω...

Αἰγύσιος 1907

ΝΙΚΟΣ ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ

"ΣΥΝΝΕΦΑ ΣΤΑ ΔΕΙΛΙΝΑ,,

Τὴν πρόσμενα λευκὴ νυφούλα νᾶρτη
Πέρ' ἀπ' τὴν ἀνθισμένη ῥοδοδύση,
Τοῦ Ἀπρίλη τὰ κρινάκια εἶχα σκορπίσει
Γιὰ νὰ διαβῇ, τίς μυγδαλιές τοῦ Μάρτη..

Μὰ νά! νεκρὴ στὴ φέρουν τῶρα, ὦ μάρτυ,
Στὸ κρεβάτι ἔχει ἀνάλαφρα ἀκουμπήσει..
Κι' ὅμως λυγμοὶ δὲ θὰ μοῦ βγοῦν περίσσοι..
Νεκρὴ, κάθε μου σκέψη τῶρα πάρ' τη...

Μὴν καρτερᾶς τραγούδια νὰ σοῦ ψάλω,
Μόνο ἄσε με στὴ θλίψη μου νὰ γείρω
Νὰ κοιμηθῶ, δὲ θέλω τίποτ' ἄλλο...

Κι' ἀπ' τὴν καρδιά μου ἄς χύνεται τριγύρω
Ὁ πόνος, ν' ἀγεβαίνῃ νὰ σὲ φτάνῃ,
Σὰν ἀπ' τὸ θυμιάτηρι τὸ λιβάνι...

14/4/07.

ΛΟΕΓΓΡΙΝ

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ ΑΥΓΗ

Σήμερα τὴν αὐγὴ
Εἶδα τὸν Πάονη κάταστρον ἀπὸ τὸ παραθύρι.
Ὁ ἥλιος εἶχε βγῇ
Ἀνάμεσ' ἀπὸ σύννεφα καὶ καταχνιά.
Ἐνα προβάτου βέλασμα. Κάποιο κοράκι κροᾷ
Καὶ ὁ πετεινὸς
Μηνάει τὴν ἀλλαξοκαιριά.

Ἔτσι καὶ μέσα μου εἶπα ἐγώ:
 Ὁ ἥλιος—ἡ ἀγάπη σου—ἔχει προβάλει, ξέρω,
 Ἀνάμεσ' ἀπὸ σύννεφα καὶ καταχνιά.
 Ψυχρὴ ἢ αἰγὴ τοῦ ὄνείρου μου...
 Ἡ ἐνθύμησις ἡ δική σου:
 Δὺο γαλανὰ δλοφώτεινα ματάκια
 Κάτω ἀπ' τὸ μέγα μέτωπο μὲ τὰ χρυσὰ μαλλιά.
 Ἡ ἐνθύμησις ἡ δική σου
 Ξυπνάει μέσα μου τὸ φῶς ἀμφίβολα, καὶ ὥστόσο
 Μηνάει τὴν Ὀλυμπιακή
 Καὶ τὴ γλανκὴ χαρά.

5 Δεκεμβρίου 1906.

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟΝ

Ὡ δειλινὰ ποῦ φεύγετε θλιμμένα κ' ἐσεῖς βράδια
 Ἀσέληνα!
 Κ' ἐσεῖς νυχτιές ποῦ φέροντε τὰ πρῶτα ῥίγη,
 Ὡ φθινοπωρινὲς νυχτιές,
 Πῶς ἀγαπῶ τὸν πόνο μου σὺς μυστικὲς σας ὥρες,
 Ὡ δειλινὰ, βράδια, νυχτιές,
 Ὡ ῥίγη φθινοπωρινὰ
 Κάτω ἀπὸ τὶς μελάγχρολες ἀστροφεγγιές.
 Τὸν πόνο σας μοῦ δίνετε ἢ μήπως τὸ δικό μου
 Χαρίζω ἐγὼ σὲ σὰς;...
 Καὶ βλέπω πάντα, ὅταν πονῶ,
 Ὡ βράδυ φθινοπωρινό, μὲ συμπονᾶς...
 Κ' ἔρχεται ἡ νύκτα ὁ πόνος μου
 Στὴ συντροφιά της ἔξεραι
 Τὴ μουσικὴ ζωοῦλα του νὰ τὴν ἀπλώνῃ γύρω
 Καὶ νὰ πονάῃ ὅλη ἡ νυκτιά
 Καὶ νὰ πονάῃ ἡ ἀστροφεγγιά...

1 Σεπτεμβρίου 1906

ΑΡΙΣΤΟΣ ΚΑΜΠΑΝΗΣ

Ι Ω Β

«Παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεῦσιν· σείραις δὲ
 τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται».

Π. Διαθήκη.—Παροιμίες Κεφ. Ε'—22.

Τὰ σκοινιά τῆς ἁμαρτίας
 Δὲ μὲ τύλιξαν ἐμέ...
 Μὰ γιατί θεριεύεις τόσο
 Καταλύτη ἐσὺ καίμῃ,
 Καὶ μοῦ τρῶς τὰ σωτικά μου
 —Ἀχ! τί χαλασμός κρυφός—
 Καὶ μὲ σφίγγεις καὶ μοῦ παίρνεις
 Τὴν πνοή μου καὶ τὸ φῶς;

Εἶμαι ξένος ἀπὸ μίση
 Καὶ δὲν εἶμαι ἀδικητής.
 Στέχει μέσα μου καὶ λάμπει
 Ὁ ναὸς τῆς ἀρετῆς,
 Κ' ἡ ψυχὴ γονατισμένη
 Μ' ἄσωση τὴν προσευχή,
 Καρτερεῖ τὸν κάθε πόνο
 Πάντα ἀσάλευτη ἀπὸ κεῖ.

Ἄ νὰ βροῖσκειται δῶ κατόν
 Εἶναι ἡ κόλασις γραφτό,
 Σκύβω ὁμῶς στὴ δυστυχία
 Ταπεινός, νὰ τὴ δεχθῶ,
 Μὰ—τὸ λέω—δὲν εἶμαι φταίστης,
 Δὲ σὲ γνώρισα ὦ θυμέ.
 Τὰ σκοινιά τῆς ἁμαρτίας
 Δὲ μὲ τύλιξαν ἐμέ...

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

Χ Τ Ι Σ Τ Ε Σ

Εἴμαστε χτίστες ὅλοι μας καὶ χτίζουμε
Πύργους καὶ κάστρα καὶ παλάτια,
Ὅμως ποτέ τὸ τέλος δὲν ἀγγίζουμε...

Πάντα θὰ πέσουν, θὰ γκρεμίσουνε,
Πάντα γι' αὐτὰ τὰ δυό μας μάτια
Πικρά, πικρά θὲ νὰ θρηνησουνε.

Εἴμαστε χτίστες ὅλοι μας καὶ χτίζουμε,
Ὅμως κανεὶς δὲν εἶδε τελειωμένο
Ἐκεῖνο ποῦ ζητάει καὶ σκορπίζουμε

Τοῦ κάκου δύναμες καὶ νοῦ...
Χτίστης εἶμαι κ' ἐγὼ καὶ μένω
Αἰώνια μὲ τὸν πόθο παλατιοῦ!

Θεοῦσης 1907.

ΤΩΝΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΣ

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

Ἦταν ἡ νύχτ' ἀτάραχη κ' ἔλαμπε τὸ φεγγάρι
Κ' ἐμεῖς σιγὰ πηγαίναμε στὶς λεῦκες ἀποκάτω
Ποῦ ἔπεφτε ὁ ἥσκιος ἀλαφρὸς κ' ἀσημοκεντημένος.
Ἦταν ἡ νύχτα διάφανη κ' ἔλαμπε τὸ φεγγάρι
Κ' ἐμεῖς πηγαίναμε σιγὰ καὶ χαμηλοκυτώντας.
Καὶ στὸ βουβὸ περπάτημα σὰν ἀπὸ ἀναταράχτη
Κ' ἄκουσα μέσα μου μιὰ σιγαλινὰ νὰ λέη:
Πᾶμε νὰ φτάσουμε σιγὰ στὴν Ἀσπρὴ Πολιτεία,
Ποῦν' τὰ παλάτια τὰ χρυσά, τὰ σπῖτια τ' ἀσημένια
Κ' οἱ δρόμοι μ' ἄσπρο μάρμαρο καὶ κρυσταλλο στρωμένοι.
Ἔνας πύργος διαμάντινος στὴ μέση ἀχτιδολάμπει
Καὶ μέσα του ἡ βασίλισσα μὲ τίς βασιλοπούλες.
Κάθε βραδύ, κάθε πουργό, νύχτα καὶ μεσημέρι
Ἔνας ἀχὸς ξεχύνεται κ' ἕνα τραγούδι βγαίνει

Ποῦ ὅλα μεθοῦν ἄστρια, πουλιά, δέντρα κ' ἀνθοὶ κ' ἀνέμοι.
Μὰ εἶν' ἡ στράτα μακρινὴ κ' εἶμαι βαρυνὰ θλιμμένη».
Ἦταν ἡ νύχτα διάφανη κ' ἔλαμπε τὸ φεγγάρι
Κ' ἐμεῖς σὰν μᾶγοι τῆς Βηθλεέμ, φτωχοὶ προσκυνητάδες,
Πηγαίναμε καὶ τὴν καρδιά μᾶς φτέρωνεν ὁ πόθος
Καὶ στὸ βουβὸ περπάτημα στὶς λεῦκες ἀποκάτω
Παραμυθᾶκια ἀρχίνησα καὶ θλιβερὰ τραγοῦδια,
Τί ἦταν ἡ στράτα μακρινὴ νὰ μὴ φανῇ ὁ δρόμος,
Ὅσο νὰ φτάσουμε μακρυνὰ στὴν Ἀσπρὴ Πολιτεία.
Καὶ σ' ἀλαφροτραγουδίσμα, στὸ παραμυθολοῖ
Τέτοια τραγοῦδια ν' ἔλεγα καὶ τέτοια παραμύθια
Καὶ πῆγαινα ἀργοςάλευτα κ' αὐτὴ βαρυνὰ θλιμμένη.
Στὴν νύχτα τὴν ἀτάραχη κ' ἀλαφροφωτισμένη
Κάπου βιολιὰ δοξάριζαν, κάπου ἀνακρούγαν ἄρπες:
Ὁ Ποιητὴς τραγοῦδαγε στὴ θλιβερὴ ψυχὴ του.

Η ΟΡΦΑΝΗ

Ἐφεξ' ἡ μέρα κ' ἔλαμψαν τὰ κορφοβούνια ἀγνάντια.
Νὰ τ' ἀγεράκι τοῦ πουργοῦ ῥοβόλησε στὰ πλάγια,
Τ' ἄγρυπνα στήθια δρόσισε τοῦ νυχτοπάτη κλέφτη
Καὶ τὰ χορτάρια σείστηκαν στὸ φῶς ἀργοξυπνώντας.
Πῆρ' ὁ ἀγωγιάτης τ' ἄλογο κ' ὁ ἀργάτης τὸ δικέλλι
Κ' ἡ κόρη συγυρίστηκε νὰ κατεβῇ στὸν κήπο
Κ' ἔμασε ἀπάνω τὴν ποδιά γιὰ νὰ κορφολογήσει.
Κάθε βλαστάρη πᾶκοφτε κ' ἕνα τραγούδι λέει:
Χαρὰ στοὺς νιούς ποὺ χαίρονται, στὶς νιὲς ποὺ δὲν ἐκλάψαν
Κι' ἄλλοιὰ μὲς στὴν καρδούλα μου ποὺ θλίβεται καὶ κλαίει.
Μὲ βλέπει ἡ μέρα μοναχὴ κ' ἡ νύχτα πιδ μοναχὴ...
Ἀπ' τὴ φτώχεια σκάνομαι, κοιμοῦμαι στὴν ὁρφάνια...
Μὲ κακοκρένει ἡ γειτονιά κ' ἡ ἀρχοντιά μὲ τρώει...
Μ' ἀπόψε ἐγὼ τῆς Παναγίης ποὺ μὲ θαμποκατίζει
Θὰ βάλω στ' ἀνθογυάλι τῆς βασιλικὴ καὶ γυόσμο,
Θ' ἀνάψω τὸ καντήλι τῆς καθάρου καὶ πλυμένο:
Αὐτὴ ἔχω μάννα κ' ἀδερφὸ καὶ πλοῦτια καὶ γειτόνους.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΜΙΑΣ ΛΕΒΕΝΤΟΚΟΡΗΣ
ΚΑΙ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Κάτω στο λάκκο τὸ βαθύ, σιμὰ τὸ ῥιζοβούνι,
Βρῆκαν τὸ Μῆτρο βρήκανε μαῦρον, ξεψυχισμένο.
Καὶ παρατέρα ἢ ὁμορφὴ κι' ὦρια παπαδοπούλα
Σκισμένη καὶ ξεστήθωτη καὶ μαλλιοτραβηγμένη.
Ἐλαμπε τ' ἄγριο πάλεμα στὰ μαῦρα τῆς τὰ μάτια
Καὶ μὲς στὰ δλόρθα στήθια τῆς ἄγγιχτη ἢ παρθενιά τῆς,
Τὸ Μῆτρο ποὺ ξελόγιασε νὰ βάλῃ χέρι ἀπάνω.
Τρέξανε νιοί, τρέξανε νιές, βγήκαν παιδιά, γερόντοι
Καὶ κύταζαν τὸν ἄψυχο καὶ τὴ λεβεντοκόρη,
Κ' ἓνα γινάτι ἀνάδινε στὰ κλάμενά τους μάτια·
Ἐτρέξε κ' ἡ γυναῖκα του μὲ τὸ παιδί στὰ χέρια·
Κοίτονταν κάτω ὁ ἄντρας τῆς μὲ στόμα ματωμένο
Κι' ἀγνάντια ἐκεῖ περήφανη ἢ ὦρια παπαδοπούλα·
Ὅλοι κυτᾶν, θιαμᾶζονται κι' αὐτὴ ἀναμαλλιασμένη
Ἐρριχνε τ' ἄγρια μάτια τῆς στὸ γύρισμα τοῦ λάκκου.
Σίμωσε ἀργὰ κι' ἀμίλητη κι' ἡ Μήτηρα βογγώντας,
Τὸν κόσμον ἀναμέρισε βαθυὰ ζεματισμένη
Καὶ μιὰ τὸ Μῆτρο κύταξε, μιὰ τὴν παπαδοπούλα·
Καὶ παρατῶντας τὸ παιδί ῥίχτηκε μὲ λαχτάρα·
—Δέχτηκε ὁ Μῆτρος μιὰ κλωτσιά, φιλὶ ἢ λεβεντοκόρη.

ΜΗΣΤΗΣ ΚΑΛΑΜΑΣ

“ΠΑΛΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ..

Στὸ φίλο Μιχαὴλ Ἐπιφάνη.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΟΔΟΙΠΟΡΟΥ

Στοὺς κάμπους μοσκοβόλησαν πρωτάνθιστα τὰ κρίνα
Κι' οἱ μυγδαλιές τὰ πέπλα τους τὰ νυφικά ἔχουν βάνει.
—Χλιαρὸ ἀεράκι, μυρουδιές, κι' ἄστρου γαλήνια ἀχτίνα,
Τὴν νύχτα αὐτὴ τὸν πόνο του λίγο ἔχετε γλυκάνει.

Πνεύματα ἄγνὰ τῆς ἀνοιξὸς τὸν προβοδοῦν σὲ ὁρμάνι,
Πλάϊ σὲ νερὰ ποὺ ἀντιλαλοῦν νεράιδων μαντολίνα,
Καὶ θέλει σὰν τὸ κόκκινο πουλάκι μὲς τὰ κρίνα
Νὰ πῇ τραγούδια ἀρμονικὰ στὴν ἀνοιξὴ ποὺ ἐφάνη.

Μὰ ἐνῶ περνάει μὲ τὴν καρδιά πρὸς τὴ χαρὰ ἀνοιγμένη,
Ξάφνω νᾶκούῃ τοῦ φαίνεται στὴν αὔρα ποὺ διαβαίνει
Κάποιο τραγούδι ποὺ ἄκουσε στὰ τρυφερά του χρόνια.

Ἄχ, τί νὰ γίνεται ἡ ξανθιά ποὺ τὸλεγε παιδούλα;
Ποῦναι ἢ γλυκεῖα πατρίδα του ποὺ ἀρνήθηκεν αἰώνια;
Καὶ κλαίει γυρτὸς στὴ χλωρασιά, ἐνῶ χαράζει ἢ αὐγούλα.

(1903).

N. XANTZAPAS

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙΑ ΑΠΟ ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ῥάθυμ' ἀπὸ τὰ κλώνια ὁ ἄνεμος σειέται
Καὶ δὲ λέει ὅσα τραγούδια συλλογιέται,
Καὶ ἡ λύρα μου ῥοδοπεριπλεγμένη
Μέσα στὸν ἥλιο σόπασε ἀναμμένη
Κι' οἱ κόρδες σκάσανε ὅλες σὰν φιλάκια
Καὶ σὰν σγουρά κρεμάσθηκαν μαλλάκια!

Κι' ἔμεινε τῆς χαρᾶς ἡ κόρδα στέρια
Κι' ἀπ' τὸν κόσμ' ὅπου φέγγουν μόνο ἀστέρια
Ξάφνου ἦρθες νὰ μ' ἀφουγκρασθῇς ἐμένα·
Τότε σκληρὰ τὴ σπάρῃς, γιὰ σένα
Πὰ στῆς χαρᾶς τὴν κόρδα ἓνα μεγάλο
Λυπητερὸ τραγούδι γιὰ νὰ ψάλω!

Καὶ στὴ λαμπρὴ κι' ὁρδάνουχτη ψυχῇ μου,
Ὅπου ὁ οὐρανὸς πλάττει καὶ ἡ ζωὴ μου,
Μπήκες κι' ἔλκεις! κι' ἔχεις μέσα πάρει,
Ὅσὰν τοῦ φθινοπώρου τὸ φεγγάρι,
Μὲς στὰ σύγνεφα πάνου ἀπ' τὰ κρογιάλι,
Χίλιες παράδοξες μορφές καὶ κάλλη!

*

Στὸ σπῖτι, ὅπου ἐγελοῦσανε καὶ οἱ τοῖχοι
Καὶ τῆς χαρᾶς ἡ ἀπλόχερη ἦσαν τύχη,
Ὁ Μᾶης ἀπ' τὰ παράθυρα κυτῶντας
Φεύγει στὸ δρόμο τᾶνθια παρατῶντας
Καὶ τὰ πουλιά, ποὺ ἡ ἀνάμνησή σου ἀφῆκε,
Ἀστρίτης κυνηγᾶρης μᾶς τὰ βρῆκε.

Μέσ' στὴ γλυκειὰ τὴν κάμαρα, ὅπου στάει
Ἀκόμα, ὠϊμέ! τὸ μέλι σου, πετάει
Τῆς ἐρμιᾶς ἡ ψυχὴ βαθυὰ βογγῶντας
Ἀπὸ τὸν κάτω κόσμο ξεκινῶντας,
Θαρρεῖς, ἐσὺ ἀνεβαίνεις λουλουδένια
Τ' ἀτέλειωτα σκαλιὰ τὰ μαρμαρένια.

Τὰ πλούσια κεντημένα προσκεφάλια,
Κλειδωμένα, τὰ τόσα παρακάλια
Μὲ γλώσσα μεταξένια ἂν συχνόλενε
Στὴν παλιὰ καλωσύνη σου καὶ κλαῖνε,
Τὸ προκομμένο ἐσκούριασε βελόνι,
Τῆς ἄχτιστης φωλιᾶς σου ὦ χελιδόνι!

Μέσ' στὸ πηγᾶδι οἱ γαλανὲς Νεράϊδες:
—Τὰ μάτια τῆς ποὺ λάμπανε δὲν τᾶειδες;
—Τᾶγέρι τῆς Νυχτὸς ἦρθε τὴ σιάλα
Ν' ἀφήσῃ τῆς δροσιᾶς πάνω στὴ δρόα
Τὰ παλαμάκια κροῦστε γιὰ νὰ φύγῃ
Τὸ φεγγάρι μαζί μας ὅπου σμίγει!...

*

Πάνω στὴ γῆ χορεύουν καὶ γλεντᾶνε
Καὶ μεστὰ οἱ φιλενάδες σου γελᾶνε!
ὦ! εἶναι ἡ ζωὴ ἓνα πανηγύρι νέων
Καὶ λαμπροφορεμένων ἡμεναίων
Καὶ περνᾶνε μέσ' ἀπ' τὸ πολύβοο θέρος
Λεῖμονιᾶς φορτωμένος ἄνθια ὁ Ἔρωρς!

Μὰ ἐσέ, ποὺ στῶν πουλιῶν τὴ γλώσσα ἐξοῦσες
Καὶ στοῦ Ἥλιου τὴ ματιὰ λαμποκοποῦσες,
Μέσα σου σὰν διαμάντι τὸ φαρμάκι!
Κι' ἐκεῖς ποὺ στὸ λευκὸ σου δαχτυλάκι
Δαχτυλιδάκι νὰ σοῦ βάλλῃ μέλει
Δὲν πέθανεν ἀκόμα κι' ἄς τὸ θέλῃ!

Τὰ κόκκαλά σου, δλάσπρα σὰν σιντέφι
Καὶ σὰν μεσημεριοῦ ἀλαφρὰ νέφη,
Ὅλονυχτὶς ξυπνοὶ σοῦ τὰ φυλᾶνε
Τοῦ κάτου κόσμου οἱ δράκοι, νὰ μὴν πᾶνε
Κρυφὰ οἱ ξωθιὲς τῆς μαγεμένης λίμνης
Καὶ φκειάσουνε τὸ θρόνο τῆς Σελήνης.

Καὶ στοῦ Ἄδη τὰψηλὸ παράθυρο, ὅπου
Ἐρχῶντας κλαῖν τὰηδόνια κάθε τόπου,
Ἀπλώνεσαι σὰν τὸ περιπλοκάδι
Καὶ τὰ φύλλα σου δροσοστᾶνε ὁμάδι
Καὶ τὸν Ἥλιο ποὺ φτάνει ὥς στὸ καφάσι
Ἐσὺ δὲν τὸν ἀφήνεις νὰ περάσῃ!

Ὅσο σιμώνει ἡ νύχτα μὲ τὰ μάγια,
Τῶν βουνῶν κατεβαίνοντας τὰ πλάγια,
Θερμότερα τὰ ὄραϊα τὰ δάχτυλά σου
Τᾶνθι ἀναδεύουν πάνω στὴν καρδιά σου
Καὶ ζητᾶν ν' ἀπιθώσουν στῆς μητρὸς σου
Τὸ χέρι τὸ παρθενικὸ ὄνειρό σου!

Κ' ἡ σάρκα σου ἀπὸ ἓνα λευκὸ περβόλι
Μέσα στὸ φωτεινὸ σου γυφιστόλι
Ξαναγουρνάει καὶ ξαναρομιομένη
Τρέμει γλυκειὰ καὶ μοσχοβολημένη
Καὶ ξαναλάμπ' ἡ δρόσο τᾶχειλισσ σου:
Δὲν ἔχει ἡ Ἰδέα τὰ κάλλη τοῦ χορμιοῦ σου!

*

Ὁ τρύγος τραγουδάει μέσα στη σκόνη,
 Πού τὰ δικά σου τάνθια δὲ συμώνει
 Κι' ἀπ' τὸν κάμπο τὸ χρυσοθερισμένο
 Δὲ σοῦρχετ' ἓνα βλέμμα πονεμένο:
 ὦ! ἡ ζωὴ, ποῦ χιλιοδύναμη πετιέται,
 Καιρὸ δὲν ἔχει γιὰ νὰ συλλογιέται!

Κ' ἡ ψυχὴ μου γιὰ νὰ μοιρολογήσῃ
 Περνάει μέσ' ἀπ' τὰ κλώνια, μὴν τῆς σκίση
 Τὰ φτερά της ἢ γῆς καὶ τὰ ἰδρωμένα
 Χέρια, ποῦ σκάβουν ἡλιοβαφτισμένα!
 Ὅπου ἡ ἀξίνα σκληρόλαλη βροντάει,
 Τὸ σκάλισμα τοῦ σίχου ποῖδς γροικαίει!

Ἀπάνω ἀπὸ ἐκκλησιᾶς καὶ μαναστήρια
 Καὶ κάτου στὰ γαλήνια κοιμητήρια
 Μὲ τὰ κορμιὰ τὰ δλόμανρα καὶ τὰ ἴσια
 Ὅσὰν καμπαναριὰ τὰ κυπαρίσσια
 Σημαίνουν: «Κοῦμα ὅσοι ἔχει κοιμηθῆτε!
 Κι' ὅσ' εἶστε ξύπνοι κάμετε νὰ ζῆτε!»

Μὰ ἐσὺ μὲ τὰ τριανταφυλλένια χεῖλη
 Τραγουδώντας τὸν ξερομὸ τοῦ Ἀπρίλη
 Στὰ κύματα, γλυκὰ ποῦ χαμηλώναν
 Κ' οἱ ἄσπροι γλάροι τὰ φτεροστεφανώναν,
 Ἐσβησες στὸ δμαλώτατο ἀερογιάλι
 Τώρα ποῦ δὲν ὑπάρχει πιά ζωὴ ἄλλη!

*

Σύρε πρὸς τὸ βουνό, τώρα ποῦ στᾶνε
 Τὰ μάτια τῆς Νυχτὸς ποῦ σὲ κυτᾶνε!
 Ζωὴ νὰ πλημμυρήσῃ ἡ ἐρμιὰ τοῦ δάσου
 Ἀπ' τὴ φεγγαροστάλαχτη θωριά σου,
 Κ' ἐγὼ τὸν πόνο κορύβοντας τοῦ στήθους
 Πάω νὰ πνιγῶ στὴ θάλασσα τοῦ πλήθους!

Κ. Ι. ΒΑΡΝΑΛΗΣ

ΤΙΜΗ Λ. 50

Παρακαλοῦμε, ὅσοι ἀλλάζουν διεύθυνση, νὰ μᾶς εἰδο-
ποιοῦν, καθὼς καὶ ὅσοι δὲ λαβαίνουν ταχτικά τὸ φύλλο.

